

**COUNCIL OF
THE EUROPEAN UNION**

**Brussels, 12 May 2014
(OR. hr, en)**

**9365/14
ADD 3**

**ECOFIN 442
UEM 126**

COVER NOTE

From:	Mato Škrabalo, Permanent Representation of Croatia to the European Union
date of receipt:	6 May 2014
To:	Carsten Pillath, Director-General, DGG-Economic Affairs and Competitiveness General Secretariat of the Council of the European Union

Subject:	Croatia's Convergence Programme 2014-2017
----------	---

Delegations will find attached the fourth part of Croatia's Convergence Programme for 2014-2017.

Kako bi se poboljšala učinkovitost borbe protiv sive ekonomije uveden je jedinstveni obrazac za prikupljanje podataka o isplaćenim primicima od dohotka (JOPPD) te je u tijeku i reorganizacija Porezne i Carinske uprave.

JOPPD obrazac zamjenjuje pet postojećih obrazaca, koji omogućuje informaciju o isplati oporezivih i neoporezivih primitaka poreznih obveznika u realnom vremenu, čime je omogućena brza reakcija Porezne uprave u slučaju neisplate plaća ili neplaćanja doprinosa. Podaci iz obrasca omogućuju dobivanje sveobuhvatne evidencije o prihodima i primicima pojedinca što omogućuje kvalitetno provođenje svih ostalih zadataka Porezne uprave: kontrola porijekla imovine, pravo na oslobođenja i olakšice u poreznom sustavu te kontrolu ostvarivanja socijalnih prava.

Novi Zakon o Poreznoj upravi²¹ uvodi promjene u organizaciji i ovlastima Porezne uprave sa svrhom povećanja učinkovitosti prilikom utvrđivanja i naplate poreznih prihoda, smanjenja sive ekonomije, smanjenja troškova rada državne administracije i poduzetnika te sigurnosti u izvršenju planiranih proračunskih prihoda. U 2014. godini poslovi u Poreznoj upravi ustrojiti će se po principu funkcionalnosti, tj. poslovi od nacionalne važnosti obavljati će se na središnjoj razini, od regionalnog značaja na razini područnog ureda, a poslovi od lokalnog značaja na razini ispostave. Novi organizacijski model Porezne uprave uključuje racionalizaciju mreže ureda na terenu odnosno smanjenje broja područnih ureda i ispostava. Umjesto 20 ustrojeno je pet područnih ureda (Centar, Sjever, Istok, Zapad i Jug) sa sjedištima u gradovima Zagreb, Varaždin, Rijeka, Split, Osijek. Osim toga, ispostave se ujednačavaju po veličini i opterećenosti službenika te se ustrojavaju po funkcionalnom principu. Broj ispostava je također smanjen sa 124 na 55. Daljnje aktivnosti Porezne uprave na području administrativne suradnje i razmjene informacije usmjerene su na razvoj administrativnih sposobnosti i daljnje suradnje između država kao važnog instrumenta u suzbijanju međunarodnih poreznih prijevara. Novu organizaciju će pratiti i informatička podrška u smislu analize rizika, a što se nastoji ostvariti kroz projekt sa Svjetskom bankom tijekom razdoblja 2014. - 2016.

U okviru procesa pristupanja EU, proveden je i preustroj Carinske uprave s ciljem efikasnog carinskog nadzora te suzbijanja sive ekonomije. Provedena je reorganizacija i racionalizacija poslovanja, pojačan je carinski nadzor te su prošireni poslovi carinske službe: jačanje sustava e-carina, upravljanje sustavom vlastitih sredstava EU, unaprijeđenje sustava trošarinskog nadzora, borba protiv nezakonite trgovine, neregistrirane djelatnosti te provjera zakonitosti postupanja s robom sukladno propisima o koncesijama.

Mjere na rashodnoj strani proračuna

U dosadašnjim aktivnostima fiskalne konsolidacije, Vlada RH je u 2012. i 2013. godini ostvarila uštede na naknadama zaposlenima, materijalnim troškovima i subvencijama. Tako su naknade zaposlenima smanjene uslijed neisplate božićnica i regresa, smanjenja koeficijenata na bruto iznos plaće od 3% te uvođenje sustava COP-a. Po završetku projekta u posljednjem tromjesečju 2014. godine COP će omogućiti izvješćivanje o isplaćenim plaćama na razini čitavog javnog sektora, kao i pojedinačnih institucija i zaposlenika. Subvencije bilježe trend kontinuiranog smanjenja i to posebice u sektorima poljoprivrede i željeznica. Istovremeno, povećanja rashoda zabilježena su kod kamata zbog visokih troškova financiranja javnog duga, pomoći zbog uplata doprinosa u EU proračun te socijalnih

²¹ Narodne novine, broj 148/2013

naknada radi sanacije zdravstva, usklađivanja mirovina s troškovima života te povećanih naknada za nezaposlene. Ostali rashodi, većinom kapitalni, također bilježe povećanje zbog provedbe projekata financiranih EU sredstvima. Vlada RH provodi program Strukturnih mjera fiskalne konsolidacije koji će omogućiti nastavak ušteda na masi plaća, materijalnim troškovima, socijalnim naknadama i subvencijama, uz istodobno povećanje javnih usluga.

Ključne strukturne reforme

Novim Zakonom o mirovinskom osiguranju²² koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. godine uvedene su značajne promjene vezane uz dob za odlazak u starosnu mirovinu za muškarce i žene koja će se postupno povećati sa 65 na 67 godina do kraja 2037. godine. Mirovine ostvarene po posebnim propisima smanjene su za 10%, pri čemu ne mogu biti niže od 5.000 kuna. Došlo je i do razdvajanja tzv. radničkih mirovina (ZOMO) od mirovina ostvarenih po posebnim propisima. Usklađivanje mirovina po posebnim propisima provodit će se isključivo ako je realni rast bruto domaćeg proizvoda u svakom od tri prethodna uzastopna tromjesečja najmanje 2% u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine, te ako je manjak državnog proračuna manji od 3% BDP-a.

Radi bolje zaštite, odnosno poboljšanja životnog standarda umirovljenika predlaže se novi model usklađivanja mirovina, koji bi također uzimao u obzir rast prosječne plaće i potrošačkih cijena, ali na način koji će biti povoljniji za umirovljenike od važećeg modela usklađivanja mirovina, kako u uvjetima gospodarskog rasta, kada plaće rastu brže od potrošačkih cijena, tako i u uvjetima gospodarske krize kada je obratno. Naime, predlaže se da aktualna vrijednost mirovine (AVM), koja se primjenjuje od 1. siječnja 2014. godine i 1. srpnja svake kalendarske godine određuje tako da se AVM uskladi po stopi koja se dobije kao polovica zbroja stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu i stope promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u RH u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi (fiksna formula 50%:50%). Konačna stopa usklađivanja AVM koja se primjenjuje od 1. siječnja svake kalendarske godine, počevši od 1. siječnja 2015., određuje se prema promjenjivom omjeru stope indeksa potrošačkih cijena i bruto plaće svih zaposlenih u RH u prethodnoj godini, u odnosu na godinu koja joj prethodi (70:30, 50:50 ili 30:70, ovisno što je povoljnije) te uskladi s usklađenom AVM utvrđenom šest mjeseci prije toga dana. U slučaju kada je stopa usklađivanja jednaka ili manja od nule, mirovine se neće usklađivati. To znači da se u uvjetima kada padaju potrošačke cijene i/ili plaće u promatranom polugodištu mirovine neće usklađivati u odnosu na prethodno polugodište.

Vezano uz reformu tržišta rada, trenutno je u toku druga faza izmjena Zakona o radu²³ (ZOR), čije se usvajanje u Saboru očekuje u drugom tromjesečju 2014. Zakonom bi se skratio i pojednostavio postupak kolektivnog zbrinjavanja viška radnika, a ubrzan je i tijek otkaznog roka. Pojednostavljena je organizacija radnog vremena te je uveden transparentan sustav uređenja organizacije radnog vremena koja će onemogućiti zlouporabe u praksi. Olakšan je rad u nepunom radnom vremenu te zapošljavanje preko agencija za privremeno zapošljavanje.

U cilju povećanja djelotvornosti sustava socijalnih naknada od 1. siječnja 2014. godine stupio je na snagu Zakon o socijalnoj skrbi²⁴. Cilj Zakona je usmjeriti novčane naknade na najranjivije socijalno ugrožene građane kroz uvođenje instituta zajamčene minimalne naknade (ZMN) koja objedinjava dosadašnje četiri socijalne naknade. To je novi oblik socijalne naknade kojom država jamči da će

²² Narodne novine, broj 157/2013

²³ Narodne novine, broj 149/2009, 61/2011, 82/2012, 73/2013

²⁴ Narodne novine, broj 57/2013

svake godine, sukladno raspoloživim sredstvima, određivati visinu iznosa na koji će imati pravo svaka osoba, odnosno, kućanstvo s nedostatnim prihodima i imovinom za ostvarivanje osnovnih životnih potreba. Uvođenje zajamčene minimalne naknade predstavlja početak objedinjavanja socijalnih naknada, ali i korak u pravcu definiranja jednog administrativnog tijela za nekoliko različitih socijalnih naknada koje trenutno provode centri za socijalnu skrb, područni uredi HZZO-a, HZMO-a, HZZ-a te uredi državne uprave. Prema planu aktivnosti, ulogu jedinstvenog tijela koje će administrirati različite naknade preuzet će uredi državne uprave od 1. rujna 2014. godine.

Nadalje, uvodi se limit isplate socijalnih naknada (iznos ZMN-a za kućanstvo ne može biti veći od bruto iznosa minimalne plaće u RH, koja Uredbom Vlade RH za 2014. godinu iznosi 3.017,61 kn), čime se želi motivirati radno sposobne korisnike na povratak na tržište rada. ZMN-om se potiče na radnu aktivaciju nezaposlenih radno sposobnih korisnika ZMN-a koji ga koriste u neprekidnom trajanju od najmanje godinu dana na način da se pomoć, od dana zaposlenja, prvi mjesec ne ukida, odnosno ne umanjuje za ostvareni prihod, a drugi i treći mjesec postupno se smanjuje. Zakonom je uvedena i mogućnost zabilježbe na nekretnine u vlasništvu korisnika ZMN-a ili korisnika usluge smještaja ili boravka, koji osim nekretnine u kojoj živi on i članovi njegovog kućanstva ima drugu nekretninu ili imovinu, čijom prodajom može osigurati sredstva za uzdržavanje sebe i svoje obitelji ili sudjelovati u plaćanju usluge smještaja ili boravka, a tu drugu nekretninu nije u mogućnosti prodati ili iznajmiti. Ova zabilježba se briše ukoliko bi vraćanje dospjelih tražbina ugrozilo materijalni položaj nasljednika, što znači da nema upisa zabilježbe na prvu nekretninu u kojoj korisnik živi.

Aplikacijom SocSkrb koja je s početkom 2014. godine uvedena u sve centre socijalne skrbi omogućeno je stvaranje jedinstvene baze podataka svih korisnika te preko Osobnog identifikacijskog broja (OIB-a) razmjena podataka s drugim institucijama od Porezne uprave, Fine, Ministarstva unutarnjih poslova i ostalih, kako bi se smanjilo administriranje i spriječilo protupravno korištenje prava na socijalnu pomoć.

U sklopu reforme zdravstvenog sustava provode se mjere racionalizacije poslovanja bolničkih zdravstvenih ustanova na koje otpada najveći dio troškova zdravstvenog sustava. Mjere usmjerene na racionalizaciju poslovanja provode se kroz izmjene organizacijske strukture, smanjenje rashoda (npr. revizija broja dežurstava, racionalizacija dijagnostičkih postupaka, povećanje aktivnosti dnevnih bolnica), bolje upravljanje ljudskim resursima (npr. revizija specijalizacija, kontrola zapošljavanja), administrativne mjere (kontrola učinkovitosti i kvalitete rada ustrojstvenih jedinica) te povećanje prihoda (poboljšanje naplate potraživanja, dodatni rad u popodnevnim smjenama, razvoj novih usluga na tržišnom principu).

Nacionalnim planom reorganizacije bolnica (Master plan) detaljno je definirana buduća struktura, potrebni kapaciteti i funkcionalnost bolničkog sustava u RH, značajno je izmijenjen sadašnji model pružanja bolničke zdravstvene zaštite te je usklađen s najboljom europskom praksom. Nacionalni plan obuhvaća 31 bolnicu - kliničke bolničke centre, kliničke bolnice, klinike i opće bolnice kojima je osnivač RH te one kojima su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Radi se o bolnicama koje pružaju najsloženije oblike zdravstvenih usluga, zapošljavaju najveći broj zdravstvenih radnika, imaju najveći broj obrađenih pacijenata te najviši udjel u ukupnim troškovima zdravstvene zaštite. Nacionalnim planom nisu obuhvaćene specijalne bolnice i lječilišta. Nacionalni plan predviđa funkcionalnu integraciju bolnica te postupno uvođenje promjena u razdoblju od tri godine, od 2014. do 2016. Temelji se na četiri neadministrativne regije koje su definirane radi lakšeg planiranja, organizacije i financiranja bolničkog sustava, tj. u svrhu smanjenja sadašnjih razlika i velikih

odstupanja u bolničkim kapacitetima i modalitetima liječenja. Navedene neadministrativne regije su: 1) Sjeverna i središnja regija koja uključuje Grad Zagreb i sljedeće županije: Bjelovarsko-bilogorsku, Karlovačku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku, Sisačko-moslavačku, Varaždinsku i Zagrebačku, 2) Istočna regija koja uključuje Brodsko-posavsku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Virovitičko-podravsku i Vukovarsko-srijemsku županiju, 3) Južna regija koja uključuje Dubrovačko-neretvansku, Splitsko-dalmatinsku, Šibensko-kninsku i Zadarsku županiju, 4) Zapadna regija koja uključuje Istarsku, Ličko-senjsku i Primorsko-goransku županiju. Gledajući sve bolnice obuhvaćene Nacionalnim planom (31), funkcionalna integracija predviđena je za njih 21 (67,7%), a preostalih 10 bolnica (32,3%) neće se funkcionalno povezivati. Ovakvom funkcionalnom integracijom razvijat će se centri izvrsnosti za pojedine zdravstvene djelatnosti, povećat će se mobilnosti zdravstvenog osoblja, omogućit će se i bolje planiranje nabave nove medicinske opreme. Očekuje se i manji trošak za potrošne materijale, lijekove, dijagnostiku, anesteziju i drugo.

Projektom objedinjene javne nabave u zdravstvu ostvarene su značajne uštede uz zadržavanje visokih kriterija kvalitete nabavljenih roba i usluga. Krajem 2013. godine donesena je Odluka o obveznoj provedbi zajedničke nabave za ustanove kojima je osnivač RH i zdravstvene ustanove za koje su osnivačka prava prenesena na RH radi sklapanja okvirnih sporazuma za određene predmete nabave (javno nabavne kategorije). Prema modelu zajedničke nabave, svaka bolnica dobila je svoj djelokrug proizvoda koje će nabavljati kako za sebe, tako i za ostale bolnice. Time je postignuto ujednačavanje i snižavanje cijena, uz istodobno zadržavanje kvalitete nabavljenih proizvoda ili usluga u svim uključenim bolničkim institucijama.

U području privatizacije također se poduzimaju daljnje aktivnosti. U ožujku 2014. potpisani je ugovor o kupoprodaji udjela Croatia osiguranja između Vlade RH i Adris grupe, koja je za 39,05% redovitih dionica najvećeg hrvatskog osiguravatelja uplatila 905 milijuna kuna, odnosno 970,45 eura po dionici, i time platila vrijednost iznad knjigovodstvene. Uz to, ponudila je i dokapitalizaciju od 110 milijuna eura.

Nadalje, usprkos poduzetim aktivnostima, privatizacija Hrvatske poštanske banke do sada nije provedena.

Mjere kontrole stvaranja ugovornih obveza

Uz izmjene i dopune proračuna, člankom 43. Zakona o proračunu²⁵ dana je mogućnost Vladi donošenja privremenih mjera za uravnoteženje proračuna. Ako se u tijeku proračunske godine zbog nastanka novih obveza za proračun ili promjena gospodarskih kretanja povećaju ili smanje rashodi i/ili izdaci odnosno prihodi i/ili primici Vlada može na prijedlog Ministarstva financija na najviše 45 dana obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka. Ovim mjerama može se zaustaviti preuzimanje ugovornih obveza i/ili zaustaviti preraspodjela proračunskih sredstava, pogotovo onih koji se odnose na preuzimanje dodatnih obveza.

Uz navedeno, dodatna kontrola nad preuzimanjem obveza proračunskih korisnika državnog proračuna uspostavljena je kroz članak 44. Zakona o proračunu. Proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze na teret državnog proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene proračunom, a obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama samo uz suglasnost Vlade.

²⁵ Narodne novine, broj 87/2008, 136/2012

Iznimno, ako ukupne obveze po ugovoru ne prelaze iznos od 10 milijuna kuna suglasnost daje ministar financija (propisano odredbama zakona o izvršavanju državnog proračuna).

Nadalje, u Ministarstvu financija provodi se projekt s ciljem jačanja kontrola u stvaranju ugovornih obveza kroz informacijski sustav Državne riznice. Navedenim projektom Europske unije PHARE 2006: Integracija informacijskog sustava za upravljanje financijama Državne riznice s informacijskim sustavima za upravljanje financijama proračunskih korisnika (engl. *Integration of Financial Management Informatics System of the State Treasury and Budget Users*) sufinancirana je izgradnja jedinstvenog integriranog računovodstveno-financijskog sustava u kojem su lokalni sustavi za upravljanje financijama proračunskih korisnika povezani sa informacijskim sustavom Državne riznice s ciljem elektroničke razmjene dokumenata rezervacije sredstava i računa. Sustav rezervacije definira dvije kategorije rezervacija ovisno o fazi stvaranja ugovornih obveza:

- rezervacija sredstava koja najavljuje i rezervira proračunska sredstva u najranijoj fazi prije sklapanja ugovora u postupku javne nabave;
- rezervacija sredstava koja se temelji na potpisanom ugovoru nakon provedenog postupka javne nabave.

Navedena integracija informacijskih sustava omogućila je da svako stvaranje ugovornih obveza, a ne tek ispostavljanje računa odnosno zahtjeva za plaćanje, bude evidentirano na jednom mjestu u središnjoj državnoj riznici i dostupno svima.

Ključna uloga sustava rezervacija, kao i cijelog sustava kontrole ugovornih obveza, jest osigurati da proračunski korisnici ulaze samo u one postupke nabave za koje postoji pokriće u godišnjem planu (tekući proračun), odnosno suglasnost Vlade za stvaranje višegodišnjih proračunskih obveza (projekcije za iduće dvije godine). Rezervacija postaje sredstvo za upravljanje obvezama.

6. INSTITUCIONALNA OBILJEŽJA JAVNIH FINACIJA

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti²⁶, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2011., uvedena su fiskalna pravila i pravila za jačanje fiskalne discipline te obveza izrade Izjave o fiskalnoj odgovornosti za čelnike korisnika proračuna na državnoj, odnosno lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Uz Godišnji izvještaj o izvršenju Državnog proračuna RH za 2012. godinu i Polugodišnji izvještaj o izvršenju Državnog proračuna RH za prvo polugodište 2013. godine, Hrvatskom saboru su dostavljeni i izvještaji o primjeni fiskalnih pravila. U svrhu praćenja provedbe Zakona o fiskalnoj odgovornosti i primjene fiskalnog pravila, Odbor za fiskalnu politiku je u 2013. godini održao šest sjednica i objavio tri stajališta i jedno priopćenje za javnost.

U drugom polugodištu 2013. pristupilo se izradi izmjena i dopuna Zakona o fiskalnoj odgovornosti²⁷ koje su stupile na snagu 8. veljače 2014. godine. U tom kontekstu, u 2014. godini predviđene su sljedeće mjere u dijelu daljnjeg razvoja i unapređenja institucionalnog okvira javnih financija:

- usklađivanje Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnog pravila s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti;
- jačanje neovisnosti stručnog tijela zaduženog za praćenje provedbe Zakona o fiskalnoj odgovornosti te
- unapređenje fiskalne statistike.

6.1. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o fiskalnoj odgovornosti

Fiskalno pravilo

Izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti promijenjeno je fiskalno pravilo. Prvotno fiskalno pravilo predviđalo je smanjivanje rashoda općeg proračuna iskazanih udjelom u bruto domaćem proizvodu za najmanje jedan postotni bod godišnje do postizanja primarnog salda na razini nula ili u pozitivnom iznosu (u nominalnim iznosima). U uvjetima duboke recesije i negativnog jaza proizvodnje takvo pravilo je zbog svoje procikličnosti dodatno ugrožavalo izgleda za rast. Usklađivanje sa zahtjevima EU vezano uz novi okvir za upravljanje ekonomskom politikom u EU, a koji je usmjeren na jačanje provedbe Pakta o stabilnosti i rastu, bio je dodatni razlog za izmjenu pravila. Ciljana vrijednost novog fiskalnog pravila postaje srednjoročni proračunski cilj koji će se ostvarivati prema planu prilagodbe, a na preporuku Vijeća EU, pri čemu međugodišnje smanjenje strukturnog salda mora iznositi najmanje 0,5% BDP-a. Srednjoročni proračunski cilj određuje se kao vrijednost strukturnog salda koja osigurava da manjak općeg proračuna ne prelazi 3% BDP-a, a javni dug 60% BDP-a. U pogledu održivog kretanja rashoda uvedena je i odredba da godišnji rast rashoda općeg proračuna ne smije prelaziti referentnu potencijalnu stopu rasta bruto domaćeg proizvoda koja je definirana od strane EK, uvećanu za očekivani porast cijena, pri čemu se dozvoljavaju izuzeća za

²⁶ Narodne novine, broj 139/2010

²⁷ Narodne novine, broj 19/2014

pojedine kategorije rashoda. Također, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti definiraju se okolnosti u kojima se fiskalno pravilo neće primjenjivati, pod uvjetom da se time ne ugrožava fiskalna održivost u srednjoročnom razdoblju. Ove okolnosti ograničene su na slučajeve katastrofa i većih gospodarskih poremećaja koji imaju značajan financijski utjecaj na stanje općeg proračuna, što je u skladu s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Postojanje navedenih okolnosti utvrđuje Povjerenstvo za fiskalnu politiku.

Gore spomenuto fiskalno pravilo primijenit će se tek nakon što Vlada RH donese Plan prilagodbe u svrhu ostvarivanja srednjoročnog proračunskog cilja, a na preporuku Vijeća EU. Do tog trenutka u RH se primjenjuje privremeno fiskalno pravilo, prema kojem međugodišnja stopa rasta rashoda općeg proračuna ne smije biti veća od međugodišnje stope rasta projiciranog, odnosno procijenjenog bruto domaćeg proizvoda u tekućim cijenama. Pri tome, rashodi općeg proračuna ne uključuju rashode za kamate, rashode za provođenje programa EU bez nacionalnog sufinanciranja i godišnje promjene rashoda uslijed promjena u institucionalnom obuhvatu općeg proračuna.

Transponiranje Direktive Vijeća 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica

Obzirom na ulazak u punopravno članstvo EU u srpnju 2013. godine, RH je bila obvezna do kraja godine transponirati odredbe Direktive Vijeća 2011/85/EU kao dijela *Six packa* u nacionalno zakonodavstvo te time postići usklađenost s proračunskom disciplinom prema zahtjevima Ugovora o funkcioniranju EU. Jednim dijelom, odredbe Direktive prenesene su i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti, kojima se definiraju standardi fiskalnog planiranja u dokumentima koji se odnose na izradu državnog proračuna, kao i projekcija koje donosi Vlada RH, odnosno koje Vlada RH predlaže na donošenje Hrvatskome saboru. Na ovaj način, jača se fiskalna transparentnost kroz javnu raspoloživost makroekonomskih i proračunskih projekcija, ali i pretpostavki i relevantnih parametara na kojima se te projekcije temelje.

Ovim izmjenama i dopunama Zakona, propisuje se i obveza objavljivanja informacija o učinku poreznih rashoda na prihode, kao i informacija o potencijalnim obvezama sa značajnim učinkom na proračun, kao što su primjerice državna jamstva, što također proizlazi iz Direktive Vijeća 2011/85/EU.

Fiskalna odgovornost

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti uvedena je izjava o fiskalnoj odgovornosti kojom čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave jednom godišnje potvrđuje da je u radu osigurao zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru sredstava utvrđenih u proračunu, odnosno financijskom planu. Izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti uvodi se obveza sastavljanja i predaje Izjave o fiskalnoj odgovornosti i za trgovačka društva i druge pravne osobe u vlasništvu RH te za trgovačka društva i druge pravne osobe u vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ova dopuna Zakona vrlo je važna u kontekstu punopravnog članstva RH u EU kojim su se otvorile brojne mogućnosti za korištenje sredstava iz fondova EU, a upravo su gore spomenuta trgovačka društva i druge pravne

osobe najveći potencijalni korisnici tih sredstava. Obzirom na obveze koje se moraju ispuniti prije i pri korištenju fondova EU, od potencijalnih korisnika tih sredstava zahtijeva se izgrađen i transparentan sustav financijskog upravljanja i kontrola.

Kako bi se stavio naglasak na vjerodostojnost danih izvjava o fiskalnoj odgovornosti i jačanje sustava odgovornosti, uz političku odgovornost uvedena je i prekršajna odgovornost čelnika svih razina.

Uredba o sastavljanju i predaji izvjava o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnog pravila

Posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti utvrđen je rok od devedeset dana u kojem će Vlada RH uskladiti Uredbu o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnog pravila s odredbama Zakona. Uredbom će se propisati oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnog pravila te dokumentacija na temelju koje se daje Izjava o fiskalnoj odgovornosti.

6.2. Neovisno tijelo za praćenje provedbe zakona o fiskalnoj odgovornosti

Odbor za fiskalnu politiku osnovan je temeljem Odluke Vlade RH o osnivanju Odbora za fiskalnu politiku u 2011. godini, a rješenjem Vlade RH imenovani su članovi Odbora. Zbog potrebe jačanja neovisnosti Odbora, u skladu s odredbama Direktive Vijeća 2011/85/EU, i jačanja uloge Odbora kao supervizora nad primjenom Zakona o fiskalnoj odgovornosti, Hrvatski sabor donio je Odluku kojom je osnovano Povjerenstvo za fiskalnu politiku kao drugo radno tijelo Hrvatskog sabora. Povjerenstvo Hrvatskog sabora zamijenilo je dosadašnji Odbor za fiskalnu politiku. Članove Povjerenstva, izuzev predsjednika Povjerenstva, krajem veljače 2014. godine imenovao je Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za financije i državni proračunu na razdoblje od pet godina.

Osnovna zadaća Povjerenstva za fiskalnu politiku je pratiti primjenu fiskalnog pravila utvrđenog Zakonom o fiskalnoj odgovornosti. U slučaju da Povjerenstvo utvrdi da se fiskalno pravilo ne ispunjava, o tome sastavlja Izvješće koje dostavlja Vladi RH. Vlada RH je obvezna u roku od trideset dana od zaprimanja Izvješća predložiti plan neophodnih mjera s rokovima provedbe, a koje će dovesti do ispunjenja fiskalnog pravila.

Sukladno propisanim zadaćama, tijekom procesa izrade državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te financijskih planova izvanproračunskih korisnika za srednjoročno razdoblje, Povjerenstvo za fiskalnu politiku razmotrit će i usporediti makroekonomske i proračunske projekcije Vlade RH s posljednje dostupnim projekcijama EK. Ukoliko Povjerenstvo, kod usporedbe makroekonomskih i proračunskih projekcija, utvrdi značajna odstupanja u razdoblju od najmanje četiri uzastopne godine, o tome sastavlja Izvješće koje dostavlja Vladi RH. Vlada RH obvezna je uskladiti makroekonomske i proračunske projekcije u gore navedenim dokumentima.

6.3. Fiskalna statistika

U drugom polugodištu 2013. godine pripravljena je Strategija reforme sustava financijskog izvještavanja, kako bi se unaprijedila kvaliteta financijskih izvještaja i način njihova prikupljanja, a u skladu sa Zaključcima i akcijskim točkama proizašlim iz pretpristupnog dijaloškog posjeta Eurostata iz lipnja 2013. godine. Cilj posjeta bila je revizija izvora podataka korištenih za izradu tablica Fiskalnog izvješća i pojašnjavanje otvorenih pitanja vezanih uz Fiskalno izvješće iz travnja 2013. godine. Temeljem preporuka iz Akcijske točke 5. prethodno navedenog dokumenta, Strategijom su utvrđene mjere za unapređenje kvalitete podataka iz financijskih izvještaja, a koje se odnose na:

- unapređenja u izvještavanju koja će na odgovarajući način riješiti opterećenje izvještajnih jedinica, statističke i konsolidacijske ciljeve;
- prilagođavanje rokova izvještavanja zahtjevima Fiskalnog izvješća te
- unapređenje kvalitete podataka u financijskim izvještajima.

Jedna od mjera za unapređenje izvještavanja predviđenih Strategijom je analiza i dopuna sadržaja računskog plana za proračune i proračunske korisnike te financijskih izvještaja. U sklopu ove mjere, Ministarstvo financija će u suradnji s Državnim zavodom za statistiku i Hrvatskom narodnom bankom ponovno, a temeljem iskustva u izradi Fiskalnog izvješća, tijekom 2014. godine analizirati potrebe za podacima u financijskim izvještajima i sukladno nalazima analize prilagoditi računski plan i obrasce izvještaja. Radi kontinuiteta računovodstvenih evidencija, novi će se računski plan uvesti u primjenu od 1. siječnja 2015., ali će se koristiti već tijekom pripreme proračuna i financijskih planova za razdoblje 2015. – 2017. Nadalje, analizirat će se i opterećenje izvještajnih jedinica, odnosno provjeriti postoji li potreba za uvođenjem obveze predaje dodatnih izvještaja, ili eventualnim smanjivanjem broja financijskih izvještaja i/ili izvještajnih razdoblja za pojedine razine obveznika predaje.

Sadašnji sustav financijskog izvještavanja ne omogućava jednostavni proces konsolidacije na svim razinama. Najveći nedostatak ne odnosi se na samu metodologiju konsolidacije, već na nemogućnost da se u financijskim izvještajima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave razdvoje podaci o prihodima i rashodima navedenih jedinica od prihoda i rashoda koje ostvare njihovi proračunski korisnici. Kako bi se unaprijedila kvaliteta podataka u konsolidiranim financijskim izvještajima radit će se na uklanjanju navedenih nedostataka, s ciljem da se u financijskim izvještajima pojedinog subjekta vide samo njegovi ukupni prihodi i rashodi te da se iz pojedinačnih izvještaja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i subjekata iz njene nadležnosti mogu jednostavno izraditi konsolidirani izvještaji.

U obrasce financijskih izvještaja u elektroničkom obliku ugrađene su logičke i matematičke kontrole za unos podataka. Fina, koja za Ministarstvo financija prikuplja financijske izvještaje, zaprima samo one financijske izvještaje kod kojih su sve kontrole zadovoljene. Navedeni sustav kontrola razvija se od 2002. godine sve do danas s ciljem unapređenja kvalitete podataka u financijskim izvještajima. Od izrade travanjskog Fiskalnog izvješća 2013., Ministarstvo financija je u 2013. godini u dva navrata (prije predaje financijskih izvještaja za razdoblje I. – VI./2013. i I. – IX./2013.) pripremlilo dodatne (logičke) kontrole koje su ugrađene u elektronički obrazac financijskih izvještaja.

Nadalje, potrebno je razmotriti izmjene u načinu prikupljanja i pohranjivanja financijskih izvještaja. Jedan od mogućih načina unapređenja je uspostava aplikacije za predaju financijskih izvještaja kojoj se može pristupiti putem Interneta korištenjem strukturiranog formata podataka (XML). Obrasci

financijskih izvještaja morali bi biti u precizno propisanom elektroničkom obliku, a prilikom „učitavanja“ u aplikaciju provela bi se formalna i logička provjera podataka, uz odbacivanje neispravnih financijskih izvještaja.

Analiza bi najmanje morala razmotriti: 1) kolika bi bila vrijednost izrade ovakve aplikacije s obzirom na broj korisnika, 2) koliko bi bio trošak uporabe elektroničkog potpisivanja financijskih izvještaja kao jamstva izvornosti i nepromijenjenosti dostavljenih podataka te 3) koje su mogućnosti unapređenja, uzimajući u obzir administrativne kapacitete svih sudionika u procesu izvještavanja.

PRILOZI

Tablica 1a. Makroekonomski izgledi

	ESA kod	2013. (razina)	2013. (stopa promjene)	2014. (stopa promjene)	2015. (stopa promjene)	2016. (stopa promjene)	2017. (stopa promjene)
1. Realni BDP	B1*g	325.234	-1,0	0,0	1,2	1,3	1,5
2. Nominalni BDP	B1*g	328.252	-0,1	1,0	2,9	3,1	3,5
Komponente realnog BDP-a							
3. Izdaci za potrošnju kućanstava ¹	P.3	196.576	-1,0	-0,8	0,4	0,8	1,3
4. Izdaci za potrošnju države	P.3	65.644	0,5	-0,9	-0,9	-1,9	0,0
5. Bruto investicije u fiksni kapital	P.51	60.483	-1,0	1,9	5,7	5,7	4,3
6. Promjene zaliha i neto nabava vrijednosti (% BDP-a)	P.52 + P.53	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3
7. Izvoz dobara i usluga	P.6	140.884	-1,8	2,0	2,7	2,9	3,0
8. Uvoz dobara i usluga	P.7	139.026	-1,7	1,3	2,9	3,2	3,4
Doprinos realnom rastu BDP-a							
9. Finalna domaća potražnja			-0,7	-0,3	1,2	1,3	1,6
10. Promjene zaliha i neto nabava vrijednosti	P.52 + P.53		-0,3	-0,1	0,0	0,1	0,0
11. Vanjski saldo dobara i usluga	B.11		-0,1	0,3	0,0	-0,1	-0,1

Napomena: Bruto domaći proizvod i njegove komponente izražene u realnim iznosima su u stalnim cijenama, u cijenama prethodne godine, u milijunima kuna.

¹ Uključuje potrošnju neprofitnih ustanova koje služe kućanstvima.

Izvor: DZS, MFİN

Tablica 1b. Kretanje cijena

	2013. (stopa promjene)	2014. (stopa promjene)	2015. (stopa promjene)	2016. (stopa promjene)	2017. (stopa promjene)
1. Deflator BDP-a	0,9	0,9	1,7	1,9	1,9
2. Deflator potrošnje kućanstava ¹	1,9	0,7	1,8	2,0	2,0
3. HIPC	2,2	0,6	1,7	1,9	1,9
4. Deflator državne potrošnje	-1,0	0,4	0,8	0,9	1,9
5. Deflator investicija	-0,1	0,5	1,8	1,9	1,8
6. Deflator izvoznih cijena (dobra i usluge)	0,1	1,1	1,8	1,9	1,9
7. Deflator uvoznih cijena (dobra i usluge)	0,2	0,3	1,6	1,8	1,9

¹ Uključuje potrošnju neprofitnih ustanova koje služe kućanstvima.

Izvor: DZS, MFİN

Tablica 1c. Kretanja na tržištu rada

	ESA kod	2013. (razina)	2013. (stopa promjene)	2014. (stopa promjene)	2015. (stopa promjene)	2016. (stopa promjene)	2017. (stopa promjene)
1. Zaposlenost, broj zaposlenih ¹		1.415.200	-1,0	-2,3	-0,4	0,5	1,4
2. Zaposlenost, radni sati ²		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
3. Stopa nezaposlenosti (%) ³		17,1	17,1	17,9	17,7	17,3	16,5
4. Produktivnost rada, broj zaposlenih ⁴		229.815	0,0	2,4	1,6	0,7	0,1
5. Produktivnost rada, radni sati ⁵		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
6. Naknade zaposlenima ⁶	D.1	161.946.700	0,8	-0,2	1,6	2,4	3,5
7. Naknada po zaposlenom		130.151	1,9	1,7	2,0	2,1	2,5

¹ Zaposleno stanovništvo, domaći koncept definicije nacionalnih računa.

² Definicija nacionalnih računa.

³ Razina; stopa nezaposlenosti izračunata je kao udio nezaposlenih prema metodologiji Međunarodne organizacije rada (ILO) u radnoj snazi koja predstavlja zbroj nezaposlenih prema metodologiji Međunarodne organizacije rada i zaposlenih prema podacima iz nacionalnih računa.

⁴ Realni BDP u stalnim cijenama, u cijenama prethodne godine, po zaposlenom.

⁵ Realni BDP po radnom satu.

⁶ Podatak za razinu 2013. godine je u 000 HRK

Izvor: DZS, MFIN

Tablica 1d. Saldo pojedinih sektora

	ESA kod	2013. (% BDP-a)	2014. (% BDP-a)	2015. (% BDP-a)	2016. (% BDP-a)	2017. (% BDP-a)
1. Neto pozajmljivanje/zaduživanje prema ostatku svijeta	B.9	1,4	2,3	2,2	1,7	1,2
<i>od čega:</i>						
- Saldo dobara i usluga		1,3	1,8	1,9	1,9	1,8
- Saldo primarnih dohodaka i tekućih transfera		0,0	0,3	0,0	-0,4	-0,8
- Kapitalni račun		0,1	0,2	0,2	0,2	0,3
2. Neto pozajmljivanje/zaduživanje privatnog sektora	B.9	4,1	4,6	3,4	2,1	1,3
3. Neto pozajmljivanje/zaduživanje opće države	EDP B.9	-4,9	-4,4	-3,5	-2,7	-2,5
4. Statistička diskrepancija		2,2	2,1	2,3	2,3	2,3

Izvor: HNB, MFIN

Tablica 2a. Proračun opće države

	ESA kod	2013. (razina, mlrd HRK)	2013. (% BDP-a)	2014. (% BDP-a)	2015. (% BDP-a)	2016. (% BDP-a)	2017. (% BDP-a)
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (EDP B.9) po sektorima							
1. Opća država	S.13	-16,2	-4,9	-4,4	-3,5	-2,7	-2,5
2. Središnja država	S.1311	-17,9	-5,5	-4,3	-3,5	-2,7	-2,4
3. Vlasti država	S.1312	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
4. Lokalna država	S.1313	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Fondovi soc. osiguranja	S.1314	1,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Opća država (S13)							
6. Ukupni prihodi	TR	133,5	40,7	43,0	42,5	42,6	43,1
7. Ukupni rashodi	TE	151,1	46,0	47,2	45,7	45,0	45,2
Neto pozajmljivanje/zaduživanje ¹	B.9	-17,6	-5,4	-4,2	-3,2	-2,4	-2,2
8. Neto pozajmljivanje/zaduživanje	EDP B.9	-16,2	-4,9	-4,4	-3,5	-2,7	-2,5
9. Rashodi za kamate	EDP D.41	10,1	3,1	3,5	3,7	3,8	3,7
10. Primarni saldo ²		-6,1	-1,9	-0,8	0,1	1,0	1,3
11. Jednokratne i ostale privremene mjere ³		0,0	0,0	0,8	0,6	0,0	0,0
Odabrane stavke prihoda							
12. Ukupni porezi (12=12a+12b+12c)		78,8	24,0	24,0	23,9	24,0	23,8
12a. Porezi na proizvodnju i uvoz	D.2	58,4	17,8	18,2	18,0	18,1	17,9
12b. Tekući porezi na dohodak i bogatstvo	D.5	20,4	6,2	5,8	5,9	5,9	5,9
12c. Porezi na kapital	D.91	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13. Socijalni doprinosi	D.61	37,9	11,6	12,9	12,6	11,9	11,9
14. Prihodi od imovine	D.4	1,0	0,3	0,5	0,4	0,2	0,2
15. Ostalo ⁴		15,7	4,8	5,6	5,6	6,5	7,2
16=6. Ukupni prihodi	TR	133,5	40,7	43,0	42,5	42,6	43,1
p.m.: Porezno opterećenje (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995) ⁵		116,8	35,6	36,9	36,5	35,9	35,7
Odabrane stavke rashoda							
17. Naknade zaposlenima + intermedijarna potrošnja	D.1+P.2	55,4	16,9	16,8	16,3	15,8	15,6
17a. Naknade zaposlenima	D.1	36,3	11,0	10,8	10,5	10,2	10,0
17b. Intermedijarna potrošnja	P.2	19,2	5,8	5,9	5,8	5,6	5,6
18. Socijalna plaćanja (18=18a+18b)		60,7	18,5	18,2	16,9	16,3	16,0
od čega Naknade nezaposlenima ⁶		1,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
	D.6311, D.63121, D.63131	13,6	4,2	4,2	3,2	3,0	3,0
18a. Socijalne naknade u naravi	D.62	47,1	14,4	14,1	13,8	13,3	13,0
18b. Socijalne naknade osim u naravi							
19=9. Kamate	EDP D.41	10,1	3,1	3,5	3,7	3,8	3,7
20. Subvencije	D.3	6,8	2,1	2,0	1,8	1,7	1,8
21. Bruto investicije u fiksni kapital	P.51	6,3	1,9	2,3	2,3	2,1	2,2
22. Kapitalni transferi	D.9	4,6	1,4	1,7	2,2	2,8	3,3
23. Ostalo ⁷		7,1	2,2	2,7	2,5	2,5	2,6
24=7. Ukupni rashodi	TE ¹	151,1	46,0	47,2	45,7	45,0	45,2
p.m.: Državna potrošnja (nominalno)	P.3	58,0	17,7	17,6	16,2	15,6	15,4

¹ Odnosi se na proračunski obuhvat opće države, tako da je TR-TE=B.9. Proračunski obuhvat - svi proračuni te proračunski i izvanproračunski korisnici u RH – utvrđen je u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika (RKP), koji je propisan Zakonom o proračunu, a pobliže razrađen odgovarajućim Pravilnikom.

² Primarna bilanca izračunava se kao (EDP B.9, stavka 8) plus (EDP D.41, stavka 9)

³ Pozitivan predznak označava jednokratne mjere za smanjenje manjka.

⁴ P.11+P.12+P.131+D.39+D.7+D.9 (osim D.91).

⁵ Uključujući one poreze koje prikuplja EU i uključujući prilagodbu za neprikupljene poreze i socijalne doprinose (D995), prema potrebi.

⁶ Uključuje novčane naknade (D.621 i D.624) te naknade u naravi (D.631) povezane uz naknade nezaposlenima.

⁷ D.29+D4 (osim D.41)+ D.5+D.7+P.52+P.53+K.2+D.8.

Izvor: DZS, MFIN

Tablica 2b. Projekcije bez promjena politike*

	2013. (razina, mlrd HRK)	2013. (% BDP-a)	2014. (% BDP-a)	2015. (% BDP-a)	2016. (% BDP-a)	2017. (% BDP-a)
1. Ukupni prihodi uz nepromjenjenu politiku	133,5	40,7	41,3	42,1	42,7	n.a
2. Ukupni rashodi uz nepromjenjenu politiku	151,1	46,0	47,1	47,0	46,4	n.a

* Projekcije se temelje na podacima iz veljače 2014. godine.

Izvor: DZS, MFIN

Tablica 2c. Iznosi koji trebaju biti izuzeti iz ciljane vrijednosti rashoda

	2013. (razina, mlrd HRK)	2013. (% BDP-a)	2014. (% BDP-a)	2015. (% BDP-a)	2016. (% BDP-a)	2017. (% BDP-a)
1. Rashodi za programe EU koji su u potpunosti pokriveni s prihodima iz fondova EU-a	1,7	0,5	1,2	1,4	2,1	2,9
2. Ciklički rashodi za naknade nezaposlenima	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
3. Učink diskrecijskih mjera na strani prihoda	n.a.	n.a.	0,8	0,6	0,0	0,0
4. Povećanje prihoda regulirano zakonima	0,8	0,3	1,6	0,6	0,4	0,0

Izvor: DZS, MFIN

Tablica 4. Dug opće države

	ESA kod	2013. (% BDP-a)	2014. (% BDP-a)	2015. (% BDP-a)	2016. (% BDP-a)	2017. (% BDP-a)
1. Razina ukupnog duga¹		67,1	71,7	71,0	71,2	71,2
2. Promjena ukupnog duga		11,2	4,6	-0,7	0,2	0,0
Doprinosi promjeni ukupnog duga						
3. Primarna bilanca²		1,9	0,8	-0,1	-1,0	-1,3
4. Rashodi za kamate³	EDP D.41	3,1	3,5	3,7	3,8	3,7
5. Usklađivanje stanja i tijeka		6,3	0,3	-4,2	-2,5	-2,5
<i>od čega:</i>						
- Razlike obračunskog i novčanog principa ⁴						
- Neto akumulacija financijske imovine ⁵		3,0	2,5	0,6	0,6	0,3
<i>od čega:</i>						
- Privatizacijski prihodi		0,1	0,6	0,6	0,6	0,3
- Efekti promjene vrijednosti i ostali ^{6 *}		3,0	1,9			
p.m.: Implicitna kamatna stopa na dug⁷		5,4	5,3	5,3	5,5	5,4
Ostale relevantne varijable						
6. Likvidna financijska imovina⁸						
7. Neto financijski dug (7=1-6)		67,1	71,7	71,0	71,2	71,2
8. Amortizacija duga (postojeće obveznice) od kraja prethodne godine						
9. Postotak duga denominiran u stranoj valuti						
10. Prosječno dospijeće				-	-	-

* Iznos u 2013. odnosi se na obveznicu izdanu na američkom tržištu kapitala u studenom 2013. i to za potrebe financiranja u 2014. godini. Iznos u 2014. odnosi se na planirano izdanje obveznica za potrebe financiranja u 2015. godini.

¹ Kao što je definirano u Regulativi 479/2009 (ne prema ESA konceptu).

² Cf. stavka 10 u Tablici 2.

³ Cf. stavka 9 u Tablici 2.

⁴ Razlike koje se odnose na rashode za kamate, ostale rashode i prihode mogu biti pobliže objašnjeni prema potrebi ili u slučaju da je omjer duga u BDP-u iznad referentne vrijednosti.

⁵ Likvidna imovina, vladini vrijednosni papiri, imovina u trećim državama, javna poduzeća i razlika između imovine koja kotira i one koja ne kotira mogu biti pobliže objašnjeni prema potrebi ili u slučaju da je omjer duga u BDP-u iznad referentne vrijednosti.

⁶ Promjene izazvane kretanjima deviznog tečaja i operacijama na sekundarnom tržištu mogu biti pobliže objašnjeni prema potrebi ili u slučaju da je omjer duga u BDP-u iznad referentne vrijednosti.

⁷ Procijenjeno prema rashodima za kamate podijeljeno sa stanjem duga prethodne godine.

⁸ AF1, AF2, AF3 (konsolidirano prema tržišnoj vrijednosti), AF5 (ako kotira na burzi; uključujući udjele u uzajamnim fondovima).

Izvor: DZS, MFIN

Tablica 5: Ciklička kretanja

	ESA kod	2013. (% BDP-a)	2014. (% BDP-a)	2015. (% BDP-a)	2016. (% BDP-a)	2017. (% BDP-a)
1. Realni rast BDP-a (%)		-1,0	0,0	1,2	1,3	1,5
2. Neto pozajmljivanje/zaduživanje opće države	EDP B.9	-4,9	-4,4	-3,5	-2,7	-2,5
3. Rashodi za kamate	EDP D.41	3,1	3,5	3,7	3,8	3,7
4. Jednokratne i druge privremene mjere ¹		0,0	0,8	0,6	0,0	0,0
5. Potencijalni rast BDP-a (%)		-0,3	-0,1	0,4	0,7	0,9
doprinosi:						
- rad		-0,7	-0,7	-0,3	-0,1	0,0
- kapital		0,3	0,4	0,5	0,5	0,5
- ukupna proizvodnost faktora		0,1	0,2	0,3	0,3	0,3
6. Jaz domaće g proizvoda		-2,8	-2,7	-2,0	-1,4	-0,8
7. Ciklička komponenta proračuna		-1,2	-1,1	-0,9	-0,6	-0,3
8. Ciklički prilagođen saldo (2 - 7)		-3,7	-3,2	-2,7	-2,1	-2,1
9. Ciklički prilagođen primarni saldo (8 + 3)		-0,7	0,3	1,0	1,6	1,6
10. Strukturni saldo (8 - 4)		-3,7	-4,1	-3,3	-2,1	-2,1

¹ Pozitivan predznak označava jednokratnu mjeru koja smanjuje manjak.

Izvor: DZS, MFIN

Tablica 6. Odstupanje od prethodnog programa*

	ESA kod	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Realni rast BDP-a (%)						
Prethodni program		0,7	2,4	3,5	3,5	n.a.
Tekući program		-1,0	0,0	1,2	1,3	1,5
Razlika		-1,7	-2,3	-2,3	-2,2	n.a.
Neto pozajmljivanje/zaduživanje opće države (% BDP-a)						
Prethodni program	EDP B.9	-3,6	-3,4	-3,1	-2,6	n.a.
Tekući program		-5,4	-4,2	-3,2	-2,4	-2,2
Razlika		-1,8	-0,7	0,0	0,2	n.a.
Bruto javni dug (% BDP-a)						
Prethodni program		56,2	57,5	57,5	57,0	n.a.
Tekući program		67,1	71,7	71,0	71,2	71,2
Razlika		10,9	14,2	13,5	14,3	n.a.

*Prethodni program je Ekonomski program Republike Hrvatske za razdoblje 2013. - 2016.

Izvor: DZS, MFIN

Tablica 7a. Potencijalne obveze

	2013. (% BDP-a)	2014. (% BDP-a)
Državna jamstva	16,4	n.a.
Od čega: povezano s financijskim sektorom	n.a.	n.a.

Izvor: DZS, MFIN

Tablica 8. Osnovne pretpostavke

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Kratkoročne kamatne stope (godišnji prosjek)	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Dugoročne kamatne stope (godišnji prosjek)	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
Devizni tečaj USD/EUR (godišnji prosjek)					
(zemlje eurozone i ERM II)	1,33	1,36	1,36	1,36	1,36
Nominalni efektivni devizni tečaj	0,9	0,3	0,0	0,0	0,0
(za zemlje izvan eurozone ili ERM II)					
Devizni tečaj vis-vis the € (godišnji prosjek)	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
Rast svjetskog BDP-a, isključujući EU	3,6	4,1	4,4	n.a.	n.a.
Rast BDP-a EU	0,1	1,6	2,0	n.a.	n.a.
Rast relevantnih inozemnih tržišta	1,4	4,1	5,6	5,8	5,9
Obujam svjetskog uvoza	2,5	4,9	6,0	n.a.	n.a.
Cijene nafte (Brent, USD po barelu)	108,8	104,1	99,6	94,6	91,5

Izvor: EK, MMF, MFIN